

ГОМЕЛЬСКИ УНІВЕРСІТЭТ

№ 18 (1011) | АЎТОРАК, 20 лістапада 2001 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць два разы ў месяц | Цана дагаворная

26-га ЛІСТАПАДА – 58 ГАДОЎ З ДНЯ ВЫЗВАЛЕННЯ ГОМЕЛЯ АД ГІТЛЕРАЎСКИХ АКУПАНТАЎ

УДЗЯЧНЫ ВАМ, ВЕТЭРАНЫ!

Камітэт пярвiчнай арганiзацыi Беларускага патрыятычнага саюза моладзi сардэчна вiншуе з надыходзячым святам – 58-й гадавiнай вызвалення горада Гомеля ад нямецка-фашысцкiх захопнiкаў i выказвае сардэчную ўдзячнасць франтавікам, партызанам, падпольшчыкам, салдатам-пераможцам. Ваш подзвiг, мужнасць, любоў да Радзiмы застаюцца дас-

тойным прыкладам для нас, маладых. Мы заўсёды будзем памятаць мужнасць герояў, якiя загінулі на палях бiтваў у iмя Вялiкай Перамогi!

Прыміце шчырыя пажаданнi: моцнага здароўя, шчасця, дабрабыту, мiру i аптымізму!

І.КАЗАКОЎ,
сакратар пярвiчнай арганiзацыi БПСМ ГДУ.

АДДАНАСЦЬ РОДНАЙ ВНУ

Кандыдат тэхнiчных навук, дацэнт Мiкалай Уладзiмiравiч Акуліч не без гонару гаворыць аб тым, што ён у нашым унiверсiтэце – старажыл. Большы працоўны стаж у ГДУ мае толькi акадэмік, загадчык кафедры педагогiкi І.Ф.Харламаў. Выпускнiк былога Гомельскага дзяржаўнага педiнстытута iмя В.П.Чкалава Мiкалай Уладзiмiравiч неўзабаве пасля атрымання дыплама аб вышэйшай адукацыi прыйшоў сюды на выкладчыцкую працу. З маладых гадоў ён зарэкамендаваў сябе не толькi ўдумлiвым i старанным педагогам, але i добрым арганiзатарам разнастайных мерапрыемстваў. Ён з'яўляўся стваральнiкам першага будаўнiчага атрада, якi пад яго кiраўнiцтвам у 1963 годзе выязджаў на новабудоўлi ў Паўночны Казахстан, дзе вызначыўся высокапрадукцыйнай якаснай працай i быў адзначаны ў лiку лепшых. М.У. Акуліч i сёння захоўвае газету "Знамя юности" за 30 кастрычніка 1963 года, дзе змешчаны фотаздымкi аб узнагароджаннi беларускага зводнага студэнцкага будатрада. Выязджаў Мiкалай Ула-

дзiмiравiч са студэнцкiм будаўнiчым атрадам i ў Чэхаславакiю. На яго рахунку таксама шмат iншых карысных спраў. Ветэран з задавальненнем гаворыць, што бягучы навучальны год для яго юбiлейны – 40-ы па лiку i толькi ў нашай ВНУ.

На здымку: М.У.Акуліч вядзе заняткі па прамысловых тэхналогіях з першакурснікамі эканамічнага факультэта.

Фота У.Чысціка.

РЭСПУБЛІКАНСКІ ПЕДАГАГІЧНЫ САВЕТ

2-3 лістапада ў сталіцы нашай краіны – Мiнску праходзіў ІІ з'езд настаўнікаў Рэспублiкi Беларусь. У iм прынялі ўдзел 672 дэлегаты. 30 з iх – заслужаныя настаўнiкi Рэспублiкi Беларусь, 3 – заслужаныя дзеячы навукi, 121 узнагароджаны значкамі "Выдатнiк народнай адукацыi".

Гомельшчыну на педагогiчным форуме прадстаўлялі каля ста дэлегатаў. Ад нашага унiверсiтэта ў яго рабоце прынялі ўдзел рэктар прафесар, заслужаны работнiк адукацыi Рэспублiкi Беларусь, член-карэспандэнт Беларускай акадэміi адукацыi, член Савета Рэспублiкi М.В.Селькiн, якi ў першы дзень з'езда выступiў на секцыйным пасяджэннi прадстаўнiкоў вышэйшай школы, загадчыца кафедры беларускай мовы доктар фiлалагiчных навук, прафесар А.А.Станкевіч i дэкан завочнага факультэта дацэнт М.Н.Мурашка.

З'езд беларускiх настаўнікаў праходзіў у перыяд важнага этапу рэформы школы: пераходу базавай школы на дзесяцігадовы тэрмін абавязковага навучання. Гэта была адна з галоўных тэм,

якая знайшла актыўнае абмеркаванне.

У другі дзень работы з'езда выступiў мiнiстр адукацыi Рэспублiкi Беларусь П.І.Брыгадзiн. У сваім дакладзе ён прааналiзаваў не толькi стан спраў у школах краіны, але i вызначыў стратэгію развiцця сiстэмы адукацыi да 2010 года.

З велiзарнай цікавасцю ўдзельнiкi з'езда выслухалi выступленне Прэзiдэнта краіны А.Р.Лукашэнкi, якi выказаў асабiстаты меркаваннi наконт абмяркоўваемых праблем i запэўнiў, што развiццё адукацыi ў будучым будзе значна палепшана.

Кiраўнiк дзяржавы ўручыў лепшым педагогам дзяржаўныя ўзнагароды. Медаль "За працоўныя заслугi" атрымаў з яго рук дэкан завочнага факультэта нашага унiверсiтэта дацэнт кафедры гiсторыi Беларусi М.Н.Мурашка.

Вынiкам работы з'езда педагогаў стала прынятая iмi рэзалюцыя. У яе ўключаны i прапановы, выказаныя ў выступленнi рэктара нашага унiверсiтэта М.В.Селькiна.

АДУКАЦЫІ – ПРЫЯРЫТЭТНАЕ РАЗВІЦЦЁ

Сучаснае жыццё прад'яўляе новыя, больш высокiя патрабаваннi да адукацыйнай сiстэмы. Гэтым i абумоўлена праводзiмае цяпер рэфармаванне.

Што ж трэба зрабiць на дадзеным этапе рэформы, каб не страцаць лепшае з дасягнутага нашай адукацыяй раней, адначасова дынамічна развiваючыся, зыходзячы з патрабаванняў беларускага грамадства ўжо XXI стагоддзя?

Перш за ўсё як у сярэдняй, так i ў вышэйшай школе трэба звярнуць сур'ёзную ўвагу на фундаменталiзацыю адукацыi, на вывучэнне дысцыплiн прыродазнаўчага навуковага цыкла. Бо наша адукацыя заўсёды цанiлася дзякуючы трываласцi ведаў выпускнiкоў па такіх дысцыплiнах, якiя маюць ярка выражаную прыкладную арыентацыю. Яшчэ старажытныя грэкі лiчылі мудрым не таго, хто шмат ведае, а таго, чые веды карысныя. У нас жа ўзнікла амаль парадаксальная сiтуацыя: пры вiдавочным якасным уздыме навукова-тэхнiчнага прагрэсу ў свеце мы доб-

(3 выступлення на ІІ з'ездзе настаўнікаў Рэспублiкi Беларусь рэктара ГДУ прафесара, заслужанага работнiка адукацыi Рэспублiкi Беларусь, члена Савета Рэспублiкi М.В.СЕЛЬКIНА).

раахвотна адмаўляемся ад сур'ёзнага выкладання матэматыкi, фiзiкi, хiмii, бiялогіi ў школе, трацячы пры гэтым нязмерна больш, чым набываем. Я не супраць гуманiтарызацыi адукацыi, але яна павiнна ажыццяўляцца ў разумных межах.

Варта сказаць i аб тым, што сёння школьныя i вузаўскія вучэбныя планы iмкнучца ахапiць неабдымнае, i, як вынiк, большасць вучняў i студэнтаў маюць адхiленнi ў здароўi, iм не хапае часу для самастойнай падрыхтоўкi, паўнацэннага адпачынку. У школах i ВНУ павiнен быць перагледжаны i чотка вызначаны змест базавай адукацыi ў рамках дзяржаўнага фiнансавання, якi б, бясспрэчна, дазволiў атрымаць сучасную адукацыю, як ся-

рэднюю, так i вышэйшую.
Вопыт першых крокаў рэформы ў адукацыi засведчыў, што паспяховасць яе ў многім залежыць ад наяўнасцi грунтоўных, глыбока прадуманых падручнікаў. У рэспублiцы шмат ужо зроблена для забеспячэння iмi вучняў i студэнтаў. Сёння ж настаў час звярнуць сур'ёзную ўвагу на якасць iх зместу.

В.Сухамлiнскi гаварыў, што "Книга – один из источников радости мышления". Але далёка не кожны падручнік можа стаць "источником радости мышления" для зусiм юнага чалавека, якi толькi пачынае сваё ўзыходжанне ў спазнаннi вяршынь навук. Бясспрэчна, у нас у рэспублiцы ёсць шмат добрых падручнікаў. Ёсць яны i ў Расii, якiя таксама могуць выкарыстоўвацца ў нас. Дык чаму б не абмеркаваць гэта пытанне з Мiнiстэрствам адукацыi Расii i не набываць iх для нас?

Менавіта недастатковай якасцю падручнікаў, як i знiжэннем узроўню выкладання пры-

(Заканчэнне на 2-й стар.).

СТУДЭНТЫ – НА ТЭЛЕБАЧАННІ

6 лістапада бягучага года Гомельскае тэлебачанне адзначыла сваё 45-годдзе. Напярэдадні гэтай знамянальнай для яго калектыву падзеi студэнты гр. ПМ-15 матэматычнага факультэта зрабiлі на тэлецэнтр цікавую экскурсію.

Начальнiк цэха ТБ Святлана Ільнiчна Грушэўская, на вачах якой усе гэтыя чатыры з паловай дзесяцігоддзi развiвалася i ўдасканалывалася база абласнога тэлебачання, стала гiдам унiверсiтэцкiх першакурснiкаў. Яе захапляльны, падрабязны расказ аб гiсторыi стварэння ў Гомелі тэлебачання, якое пачыналася з дзейнасцi энтузіястаў-ра-

дыёаматараў, сваімі ўласнымі сіламі здолеўшымі сабраць па дэталях неабходнае для прыёму тэлесiгналаў з Масквы тэхабсталяванне, аб сённяшніх днях тэлецэнтра, дэманстрацыя аператарам непасрэдна ў рабоце камеры SONY апошняй мадыфікацыi, з якой выязджаюць на здымкi падзей, – вельмі зацікавілі студэнтаў. Яны пабывалі таксама ў студыi, адкуль вядуцца праграмы абласнога тэлебачання, падрыхтаваныя работнiкамі рэдакцыi iнфармацыi, цыклавых перадач (убачылі i сябе на тэлеэкране), у тэхнiчнай, цэнтральнай апаратных, дзе сочаць за якасным адлюстраваннем са сту-

дыi, робяць мантаж тэлеперадач для эфіру, у кiнапраекцыйнай, адкуль дэманструюцца кiнафiльмы i iнш.

Дзякуючы такому знаёмству ўяўленне будучых спецыялістаў-прыкладнiкоў аб тэлевізійнай "кухнi" склалася дастаткова поўнае, i, магчыма, некаторыя з iх пасля заканчэння вучобы пажадаюць звязаць сваю працоўную дзейнасць з абласным тэлебачаннем. А яно ў зусiм недалёкай перспектыве набудзе больш сучасны характар: на наступны год рыхтуецца да ўводу ў дзеянне новая тэле-студыя.

Т.ДУБЯК.

З УЗНАТАРОДАЙ!

За шматгадовую плённую вучэбную i выхаваўчую работу па падрыхтоўцы маладых спецыялістаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыццi Ганаровай граматай унiверсiтэта ўзнагароджана дацэнт кафедры дыферэнцыяльных ураўненняў **ЗВЕРАВА Тамара Яўгенаўна**.

***

За шматгадовую плённую вучэбную i выхаваўчую работу па падрыхтоўцы маладых спецыялістаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыццi старшыя выкладчыкi кафедры тэорыi i практыкi англійскай мовы **ПАПЛАЎСКАЯ Жана Мiхайлаўна** i **СУРМЯНKOBA Таццяна Расцiславаўна** ўзнагароджаны Ганаровымi граматамi унiверсiтэта.

В І Н Ш У Ё М!

Рэктарат, грамадскія арганiзацыi унiверсiтэта, дэканат, выкладчыкi, супрацоўнiкi i студэнты геолога-геаграфiчнага факультэта горада вiншуюць кандыдата геолога-мiнералагiчных навук з кафедры экалогіi **ГУСЕВА Андрэя Пятровiча** з прысваеннем яму БелВАКам вучонага звання дацэнт.

АДУКАЦЫІ – ПРЫЯРЫТЭТНАЕ РАЗВІЦЦЁ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

родазнаўчых і дакладных дысцыплін, можна растлумачыць тое, што па-ранейшаму застаецца вострай праблема атэстацыі выпускнікоў сярэдніх школ, якія прэтэндуюць на залаты або сярэбраны медаль. Статыстычныя дадзеныя апошніх гадоў сведчаць, з аднаго боку, аб павелічэнні колькасці вучняў, якія імкнуцца атрымаць глыбокія і трывалыя веды. А з другога – аб значнай колькасці выпускнікоў, якія не спраўляюцца з прапанаванымі стандартнымі заданнямі на ўступных экзаменах у сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы. Толькі 40-50% медалістаў сёння паступаюць у ВНУ рэспублікі. Каля 25-30% ад залічаных з ліку медалістаў здаюць першыя сесіі ў ВНУ з нездавальняючымі і пасрэднымі адзнакамі. Пытанні ўдасканалвання сістэмы атэстацыі медалістаў неадна-

разова абмяркоўваліся на многіх узроўнях, аднак з году ў год становішча спраў не мяняецца. У сувязі з гэтым мы прапануем схему атэстацыі медалістаў, маючым на мэце выкарыстанне сістэмы цэнтралізаванага дзяржаўнага тэсціравання, якое пачынае развівацца ў рэспубліцы. Сутнасць гэтай схемы заключаецца ў тым, каб абавязаць усіх кандыдатаў на медаль прайсці ў красавіку цэнтралізаванае тэсціраванне па некаторых прадметах (напрыклад, па матэматыцы і рускай або беларускай мовах) і толькі пры ўмове здачы гэтых іспытаў на аднакі "4", "4,5" або "5" дапускаць іх да існуючай сістэмы атэстацыі на залаты або сярэбраны медаль. Заўважым, што сістэма цэнтралізаванага тэсціравання мае на ўвазе дастаткова жорсткія патрабаванні да ведаў тэсціруемых. Як паказвае практыка, толькі добра падрыхтаваныя з іх паспяхова спраў-

ляюцца з заданнямі тэсту. Дзяржаўны маштаб рэформы ў адукацыі зусім не выключае, а наадварот, узмацняе ў яе паслядоўнай рэалізацыі ролю рэгіянальнага фактара. Таму Міністэрству адукацыі варта выпрацаваць паслядоўную канцэпцыю, у прыватнасці, у адносінах класічных універсітэтаў. Для распрацоўкі і каардынацыі дзеянняў у рэгіянальнай адукацыйнай палітыцы неабходна надаць асобную ролю рэгіянальным класічным універсітэтам. З гэтай мэтай Міністэрствам адукацыі павінен быць прыняты нарматыўны акт, у якім бы дакладна былі вызначаны правы і абавязкі такіх універсітэтаў сумесна з Саветам рэктараў і аблвыканкамам, пашырыўшы пры гэтым правы ВНУ ў ўпраўленні адукацыі аблвыканкама. Фактычна гэта павінен быць філіял Міністэрства адукацыі ў рэгіёне. У 90-ыя гады мінулага стагоддзя ў краіне пачалі з'яўляцца і

недзяржаўныя ВНУ, дзе, як вядома, попыт нараджае прапанову. У выніку ВНУ часта з'арыентаваны толькі на колькасную падрыхтоўку эканамістаў, юрыстаў і спецыялістаў замежнай мовы. На наш погляд, Міністэрству адукацыі варта звярнуць асаблівую ўвагу на якасць падрыхтоўкі спецыялістаў у прыватных ВНУ. На жаль, існуючая сістэма акрэдытацыі і атэстацыі, работа шматлікіх камісій па правярцы такіх ВНУ малаэфектыўная і патрабуе значных фінансавых сродкаў. Нам думаецца, што ў гэтай справе трэба вярнуцца да добра правераных сродкаў. Яшчэ ў царскай Расіі ўсе выпускнікі прыватных навучальных устаноў абавязаны былі здаваць дзяржаўныя экзамены дзяржаўным камісіям з дзяржаўных ВНУ. Такая практыка дазволіць незалежна і аб'ектыўна ацаніць якасць падрыхтоўкі выпускнікоў недзяржаўных ВНУ і пры выпадку пацвярджэння належнай якасці з поўным правам выдаваць выпускнікам дыпломы дзяржаўнага ўзору.

ЯК СТАЦЬ САПРАЎДНЫМ ГЕАГРАФАМ, АБО ЛЕТА Ў ПАЛАТКАХ

Мы, як і ўсе студэнты-географы, з першых дзён сваёй вучобы з нецярплівацю чакалі нашай першай выязной практыкі. На працягу другога курса нашы выкладчыкі Аляксандр Іларыёнавіч Паўлюскі і Уладзімір Яўгенавіч Пашук тэарэтычна падрыхтавалі нас да паспяховага

яе праходжання. Першыя дні праходзілі ў вучэцкіх наваколлях г. Гомеля і ў падрыхтоўцы да далейшага выезду на левы бераг ракі Прыпяць (уручышча Сідзельнікі). Маршрут практыкі быў шматаб'яковым: Гомель-Калінкавічы-Мазыр-Сідзельнікі. Нашы надзеі апраўдаліся цалкам. Гэта не дзіўна: за такі невялікі тэрмін мы атрымалі магчымасць пабываць у столькіх месцах.

Як толькі трапіла ў Мазыр, з'яўляецца такое адчуванне, што гэта не наша родная Беларусь, а нейкі невядомы, але ўсё ж такі свой край зялёных гор. Яго можна з поўнай упэўненасцю назваць райскім куточкам. Тут цудоўна спалучаюцца воды Прыпяці, пахі кветак, спеваы птушак, дабрата і ўсмешкі людзей. Гэта дапамагла нам з ранку знаходзіцца ў добрым настроі, і кожны дзень хацелася больш і больш вывучаць прыроду краю.

У Мазыры мы змаглі наведаць два вядучыя прадпрыемствы: ААТ "Мазырсьоль" і Беларуска-Расійскае прадпрыемства "Мазырпів".

Адкрытае акцыянернае таварыства "Мазырсьоль" добра вядома не толькі ў Рэспубліцы Беларусь, але і далёка за яе межамі. Таму наша жаданне туды трапіць не астыла нават тады, калі мы даведаліся, што яно знаходзіцца на далёкай ускраіне горада.

На жаль, нямногія ведаюць, як соль трапляе на наш стол. Больш блізкае знаёмства з тэхналогіяй здабычы і апрацоўкі солі мы атрымалі, наведаўшы гэта прадпрыемства. За правадзённым незабыўнай экскурсіі мы выкараваем удзячнасць кіраўніцтву ААТ "Мазырсьоль" і асабіста інжынеру-тэхнолагу Л.П.Монінай.

Наведванне Мазырскага піваварнага завода пакінула моцнае ўражанне. Убачыць усе працэсы, даведацца аб праблемах і перспектывах прадпрыемства нам дапамагла інжынер Л.А. Рыхцікава. Мы убачылі, як атрымліваецца піва розных гатункаў, квас і вялікі асартымент безалкагольных напіткаў. Даведаліся мы таксама пра цікавы для аматараў беларускага футбола факт: мазырскі футбольны клуб даў назву аднаму з гатункаў піва ("Золата Славіі"), на зыкетцы якога мы убачылі ўсю каманду ФК Мазыра. За гэта клуб атрымлівае 2% ад даходу за прададзенае піва.

Не хацелася пакідаць Мазырскае Палессе, але ў нас былі і іншыя планы. Нас чакалі ў іншых гарадах, на іншых прадпрыемствах.

Напрыканцы мы змаглі наведаць у Добрушы папяровую фабрыку "Герой працы", у Рэчыцы – краязнаўчы музей, у Ветцы – баваўнапрадзільную фабрыку і музей народнай творчасці. Азнаёміліся таксама з некаторымі прадпрыемствамі Гомеля.

Сваю першую выязную практыку мы не забудзем ніколі. На ёй у першы раз мы адчулі сябе сапраўднымі географамі.

Таццяна ЛІТВІН,
Ірына МАЦВІЕНКА,
Людміла ПОМАЗ,
студэнткі гр. ГН-31
геолага-геаграфічнага
факультэта.

Памяць

Сёлетні Дзень настаўніка для 82-гадовай Еўдакіі Мітрафанаўны пачаўся як звычайна. Перш за ўсё навяла ў кватэры парадак, хаця тут і так заўсёды чыста і ўтульна. Паснедала, ды па-святочнаму апранулася. Бо ведала: хутка павінен наведацца сын і па традыцыі павіншаваць яе з прафесійным святам. Пакуль чакала яго, невядома ў які ўжо раз узгадалася многае з перажытага.

У памяці ўсплылі і тыя далёкія перадваенныя гады. Хіба ж забудзеш, як са сваім будучым выбраннікам Аляксеем Малахам паступалі на вучобу ў Магілёве? Яна – у педтэхнікум на філолага, ён – на гісторыка-геаграфічны факультэт педінстытута. Быццам гэта было зусім нядаўна, калі ім, радасным і шчаслівым, уручылі дыпломы аб набытых спецыяльнасцях педагогаў, і яны, стаўшы мужам і жонкай, развіталіся са сваёй роднай Магілёўчынай, каб прыбыць у незнаёмы мястэчкі куток суседняй вобласці. Тут, у вёсцы Вялікія Нямкі Веткаўскага раёна, Аляксея Сямёнавіча Малахава ацанілі вельмі хутка і прызначылі дырэктарам семігарадскай школы. Еўдакія Мітрафанаўна выкладала рускую мову і літаратуру.

Праўда, тады, як і цяпер бывае, паўстала праблема з жылём. Давялося кватараваць у гасцінных, вельмі добрых, чужых і спагадлівых людзей Ягора Андрэевіча і Сцепаніды Ігнатаўны Пудакоўных. Для маладых настаўнікаў яны сталі як родныя. І калі, на агульную радасць, у сям'і кватарантаў на пачатку перадваеннага года з'явіўся першынец Аляжак, гаспадары дома замянілі яму сапраўдных дзядулю і бабулю.

Словам, усё складвалася найлепшым чынам. Каб толькі не вайна...

З прыхожай данёсся званок. Еўдакія Мітрафанаўна хуценька падышла да дзвярэй, адчыніла. Ля парога з букетам кветак стаяў сын з жонкай. Ён рашуча ступіў у кватэру, моцна прыціснуў да грудзей маці, пацалаваў, павіншаваў з Днём настаўніка, уручыў кветкі. Павіншавала свякруху і нявестка.

Праходзьце, сыноч, садзіцеся за стол, – павесялейшым голасам прапанавала маці. Як і павялося, пачастунак для Алега Аляксеевіча падрыхтавала загадзя. Бадай, прычына для гэтага была вельмі важкая. І не адна, а дзве. Не толькі за Дзень настаўніка, але і за новую сынаву пасадку. У Гомельскім дзяржуніверсітэце імя Ф.Скарыны з бягучага навучальнага года яго, кандыда-

та навук, дацэнта назначылі прарэктарам па вучэбнай рабоце, дырэктарам Інстытута па павышэнню кваліфікацыі і перападрыхтоўцы кадраў.

– Не, мама, сёння я выпіць не змагу. За рулём. Гэта па-першае. А па-другое, хуценька збіраюся, паездзем на сустрэчу з бацькам.

– Што ты гаворыш, сыноч. На якую такую сустрэчу? – нічога не ўцяміла Еўдакія Мітрафанаўна. Ды і ці магла яна аб чым-небудзь здагадацца амаль праз 58 гадоў, як страціла мужа?

У памяці жанчыны засталіся

Алеша... Разам з маім сыночкам Васілём...

Шпарка адступаючы на Захад, гітлераўцы аказвалі савецкім воінам жорсткае супраціўленне. У святочную ноч з 7 на 8 лістапада група нашых байцоў атрымала заданне пераправіцца на дзвюх лодках на процілеглы бераг рэчкі Сож, узяць і даставіць "языка". Аперацыя праходзіла паспяхова і набліжалася да завяршэння. Удалося "закапніць" не аднаго, а двух фрыцаў. Строга папярэдзілі іх, каб ніхто не падаў голасу. Але нечакана хтосьці з немцаў не вытрымаў і закрычаў.

ТАМ, ДЗЕ ЧАЧОРА ЗЛІВАЕЦА З СОЖАМ

толькі асобныя эпизоды аб той крывавай вайне. Ва ўспамінах усё яшчэ ўваскрасаюць дні і ночы мужнай барацьбы з ворагам у атрадзе імя Чапаева 1-ай Гомельскай партызанскай брыгады, яе цяжкая хвароба, пастаяннае назіранне паліцаёў за домам, у якім яны кватаравалі, і дзе пад наглядом гаспадароў застаўся маленькі Аляжак. Фашысцкія прыхвасні імкнуліся высачыць і пакараць яго бацьку як аднаго з вядомых у наваколлі партызан. Не ўдавалася. Тады вясковы стараста вырашыў сілком адвесці ў нямецкую камендатуру, што знаходзілася ў в.Свяцілавічы, немаўлятку Малахава як заложніка. Думаў: не можа быць, каб хто-небудзь з бацькоў партызан не з'явіўся, каб яго выратаваць.

Гаспадарам дома даводзілася паіць самагонам старасту і яго памагатых паліцаёў. На закуску для іх перарэзалі ўсіх курэй, закалолі апошняга парсюка. А яшчэ ўсёй вёскай сабралі подпісы, каб засведчыць, што хлапчук з'яўляецца сынам Пудакоўных.

Цяпер цяжка перадаць тыя пачуцці, якія ахапілі кожнага жыгара беларускага зямлі, калі надыйшоў доўгачаканы час вызвалення. Ужо лікавала і Веткаўчына, хаця многія – са слязамі на вачах. Партызаны вызваленыя паселішчаў далучаліся да дзеючай арміі. 25-гадовы Аляксея Малахаў стаў байцом вайскавай часці № 57301. Ён і падумаў тады не мог, што хутка абарвецца яго маладое жыццё. І не апісаць тое гора, якое прынесла з суседняга пасёлка цётка Арцёмянкава. Збянтэжаная, яна зайшла ў хату і скрозь слёзы апавяціла:

– Даруй, Еўдакія... Трымайся... Ты ўжо ўдава. Загінуў твой

Адразу ж па гэтым месцы сыпануў шквалены варажы агонь. Лодка, якая была далей ад берага, пайшла пад студзёную ваду. Гэта заўважылі байцы прыезднай лодкі, якая не трапіла пад абстрэл, і без страт дабраліся да сушы. Ад іх і дайшла вестка аб сумным здарэнні. Разам з фашысцкімі ваякамі ў тую лістападаўскую ноч пайшлі на дно Сожа Аляксея Малахаў, Васіль Арцёмянкаў з пасёлка Жалуддзе Веткаўскага раёна і ўраджэнец Калужскай вобласці яфрэйтар Аляксей Вінаградаў.

Вось і ўсё, што ведала Еўдакія Мітрафанаўна пра апошнія хвіліны жыцця свайго мужа. Алег Аляксеевіч памятае бацьку нібы праз імклівы аддалены часам сон. Усе спробы адшукаць магчымую магілу самага дарагага чалавека аказваліся безвыніковымі.

Напачатку сёлетняй восені Алег Аляксеевіч набыў кнігу гісторыка-дакументальнай хронікі Чачэрскага раёна "Памяць". Чытаў яе з захапленнем. І раптам... памутнела ў вачах. На 326 старонцы гэтага неацэннага выдання сярод прозвішчаў воінаў, якія загінулі пры абароне і вызваленні Чачэрскага раёна і пахаваны ў адной з брацкіх магіл Чачэрска, заўважыў радкі: **МАЛАХОВ АЛЕКСЕЙ СЕМЁНОВІЧ**, р. в.Д.Большыя Немкі Ветковскаго р-на Гомельскай обл., р-д., в/ч 57301, погіб 8.11.1943. "Бацька... мой бацька!..." – нейкае нерастлумачальнае пачуццё ў момант ахапіла душу сына. Ён нават не надаў значэння, што месца нараджэння бацькі ўказана недакладна. Але гэта не мела ўжо ніякай ролі, не выклікала ні ценю сумненняў у тым, што за працэнтамі радкамі мог быць хто-небудзь іншы. "Трэба хутчэй на сустрэчу з бацькам",

зручнасці дазваляюць нам цяпер значна эканоміць свой час і, гадоўнае, не псаваць нервы. Сучасны інтэр'ер памяшкання, камп'ютэрызацыя працэсу абслугоўвання ў касах, ветлівае абслугоўванне – усё гэта стварае добры настрой у кліентаў банка. Цяпер можна прыйсці сюды ў любы зручны для кожнага час, каб атрымаць грошы, аплаціць камунальныя паслугі, зрабіць абмен валюты і інш. Задаволенасць новаўвядзеннем членаў універсітэцкага калектыву пацвердзіла экспрэс-апытанне, зробленае карэспандэнтам нашай газеты.

– адразу ж нараджаецца нястрымнае жаданне.

У Чачэрскім райвыканкаме Алега Аляксеевіча сустрэлі ветліва, выслухалі ўважліва. Першы намеснік кіраўніка адміністрацыі раёна Анатоль Яўгенавіч Буслаў ахвотна адгукнуўся аказаць асабістую дапамогу. І ўжо неўзабаве яны былі на Замкавай гары, дзе велічна ўзвышаецца помнік на брацкай магіле савецкіх воінаў і партызан, а на мармуровых плітах выгравіраваны імёны 306 мужных патрыётаў.

Усхваляючы позіркам Алега Аляксеевіча прабегаў па прозвішчах, якія пачынаюцца з літары "М". Як толькі прачытаў **МАЛАХОВ АЛЕКСЕЙ СЕМЁНОВІЧ**, быццам падкошаны зваліўся з ног. І міжволі на свяшчэнную зямлю пачалі падаць буйныя сынавы слёзы. Узняўся ён зусім абмяклым і знясіленым. Усклаў на пліту з прозвішчам бацькі вялікі букет кветак і яшчэ доўга стаяў у глыбокім маўчанні. А затым, калі па праваслаўнаму звычайу з праважатым памянуў бацьку, у думках выказаў шчырую падзяку невядомым людзям. Бо нехта той глыбокай восенню заўважыў усплыўшыя ў Сожы целы загінуўшых савецкіх воінаў, пахаваў іх. З цягам часу астанкі ахвяр перанеслі ў брацкую магілу. Тут яны разам, як і ў той трагічна патапленай лодцы: Васіль Арцёмянкаў, Аляксей Вінаградаў, Аляксей Малахаў...

Тут жа, на Замкавай гары, назаўжды застаўся прах і палымнай дачкі балгарскага і савецкага народаў журналісткі "Комсомольской правды" Ліліі Карастаянавай. Куля фашысцкага снайпера абарвала яе жыццё ў лютым 1943 года каля вёскі Будзішча на стыку Беларусі, Расіі і Украіны, а перазахавана яна ў адной з самых маляўнічых і прывабных мясцін, дзе рэчка Чачора зліваецца з паўнаводным Сожам.

27 лістапада – у дзень вызвалення Чачэрска ад фашысцкіх акупантаў – на Замкавай гары зноў будзе шматлюдна. Сюды прынясуць мноства кветак, каб ускласці іх на брацкую магілу, аддаць даніну любові і ўдзячнасці тым, хто каваў вялікую Перамогу, але не дажыў да яе, перад кім мы нізка схіляем галовы за мірнае неба над намі.

Новая "сустрэча" з бацькам адбудзецца і ў Алега Аляксеевіча. Ён зноў ускладзе свежыя кветкі на брацкую магілу. Мінутаю маўчання ўшануе светлую памяць не толькі бацькі, тых, хто вечным сном спіць побач з ім, але і трох бацькавых братоў, якія таксама не вярнуліся з франтоў Вялікай Айчыннай вайны.

Ул. БАЛОГА,
член Беларускага саюза
журналістаў.

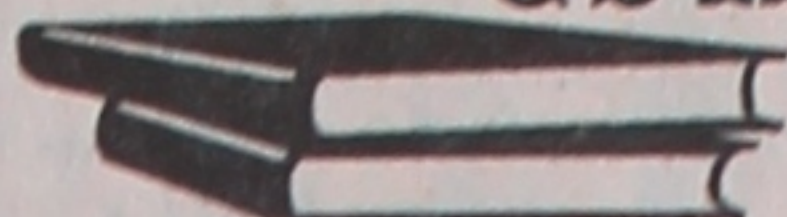
Што ў нас новага і хутка, і зручна

Нішто так не стамляе і не няруе чалавека, як стаянне ў чэргах. Гэта нам даводзілася адчуваць яшчэ не так даўно каля вакенцаў універсітэцкіх кас у галоўным корпусе. Асабліва шматлюдна было тут у першы дзень выплаты зарплаты, і каб атрымаць яе, трэба было змарнаваць шмат рабочага часу.

З нядаўнім адкрыццём ва універсітэце аддзялення філіяла АСБ "Беларусбанка" ў будынку насупраць галоўнага корпуса наяўныя

З ЛЮБОЎЮ ДА РОДНАЙ БЕЛАРУСІ

На філалагічным факультэце сустрэчы з нашымі таленавітымі землякамі – не рэдкасць. Яны сталі добрай традыцыяй, і за час навучання студэнты маюць магчымасць пазнаёміцца са шматлікімі цікавымі пісьменнікамі, паэтамі, мастакамі.

Вось і нядаўна адбылася сустрэча студэнтаў-філолагаў з вядомым сучасным паэтам, публіцыстам Міхасём Башлаковым, які скончыў ГДУ амаль 30 гадоў таму назад. Шаноўны госць пачаў урачыстасць з чытання сваіх вершаў і ўруйкаў паэмы “Лілея на цёмнай вадзе”. І хоць дамінуючай у паэме з’яўляецца жудасная чарнобыльская трагедыя, аднак гэта не адзіная тэма, шырока раскрытая ў творы. Ён надзвычай шматпланавы: лёс Радзімы, народа, мовы, нашых вёсак, праблемы бяздушнасці – вось аб чым гаворыць у ім аўтар. Паэма выклікае нямаля сумных перажыванняў і роздумаў, шмат у ёй змрочнага, але, як заўважыў сам паэт, ён “хацеў сказаць тое, што мне балепа”.

Доўга на сумным мы не затрымаліся, і хутка смутак змяніўся прыемнымі ўражаннямі ад больш светлых лірычных вершаў. На распеў, нібы песню, з усёй душай чытаў Міхась Башлакоў свае паэтычныя радкі пра каханне, тыя мясціны, дзе нарадзіўся, жыў, пра сваю любую маці.

Пасля выступлення самога паэта шмат успамінаў і добрых, шчырых слоў было сказана яго сябрамі. І найперш сябрам студэнцкага юнацтва загадкавым кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства д.філ.н. Уладзімірам Іванавічам Ковалем. Ён адзначыў здольнасць М.Башлакова ствараць вершы імгненна і прачытаў нам урывак з надзвычай актуальнай і сёння паэмы “Чалабітная Любецкаму

князю”, якая раскрывае праблемы забыцця нашай спадчыны, беражлівага стаўлення да акаляючага асяроддзя.

Парадавала ўсіх і выступленне вядомага ўжо нам цікавага празаіка і драматурга Васіля Ткачова, які ўзначальвае абласное аддзяленне Беларускага саюза пісьменнікаў. Ён не пакінуў без увагі паэму М.Башлакова “Мой дуб”, пра магутнае 500-гадовае дрэва, пра дуб-волат, які за такі доўгі гістарычны адрэзак часу шмат чаго пабачыў, перажыў і перапакутаваў разам з людзьмі.

Усе сябры паэта адзначалі меладычнасць, напеўнасць яго вершаў, таму нездарма яны перанялі асновы для стварэння некалькіх песень, адна з якіх і прагучала на сустрэчы ў выкананні былой вучаніцы паэта і яе мужа.

Ды не толькі музыку тояць у сабе вершы М.Башлакова, ён “малюе” вершы – менавіта так скажаў у час сустрэчы мастак Геннадзь Говар, які падараваў кафедры беларускай літаратуры партрэт І.Мележа.

Цікавымі былі і выступленні гомельскага паэта Юрыя Фатнева, які адзначыў вялікую паэтычную энергію М.Башлакова і назваў яго сапраўды вялікім прарокам свайго народа; рэдактара газеты “Гомельские ведомости” Мікалая Дзямчыхіна, рэдактара часопіса “Палессе” Рыгора Андрэяўца і інш.

Не былі пасіўнымі і самі студэнты, якія задавалі пытанні М.Башлакову і атрымалі на іх адказы.

Прызнаючы вялікі талент Міхася Башлакова, госці выказалі намер вылучыць апошняю кнігу паэта “Пяро зязюлі падніму” на атрыманне Дзяржаўнай прэміі.

Вольга УГЛЯНІЦА,
студэнтка гр. БА-33
філалагічнага факультэта.

Па ініцыятыве таварыства “Кніга” ў актавай зале ўніверсітэта адбылася сустрэча студэнтаў і выкладчыкаў філалагічнага факультэта з народным паэтам Беларусі, публіцыстам, літаратуразнаўцам, крытыкам, фалькларыстам, перакладчыкам, патрыётам сваёй Радзімы Нілам Сымонавічам Гілевічам.

Адкрыў сустрэчу д.філ.н., прафесар, загадчык кафедры беларускай літаратуры І.Ф.Штэйнер. Ён расказаў аб найбольш галоўных вехах у жыцці Н.Гілевіча, падкрэсліў шматбаковасць яго вялікага таленту. А ўжо пасля да мікрафона выйшаў пісьменнік, які павёў шчырую размову з аўдыторыяй. Ён параіў моладзі не падаць духам, верыць у праўду і справядлівасць, навучыцца адрозніваць праўду ад хлусні, якой зараз вельмі шмат у нашым грамадстве. Паэт прапанаваў правесці сустрэчу ў вусна-пісьмовай форме, і “папылілі” з залы запіскі. Пытанні былі і пра Чарнобыль, і пра каханне, і пра моладзь... Вось найбольш цікавыя моманты размовы, якая атрымалася дзякуючы вельмі высокай актыўнасці ўдзельнікаў мерапрыемства:

– Ніл Сымонавіч, што, на Вашу думку, найважней для творцы – талент або дыплом? Ці можна абысціся без апошняга, калі ў чалавека сапраўды ёсць талент?

– І пяць дыпламаў не дапамогуць, калі няма таленту... Дыплом даецца для таго, каб засведчыць, што ты прафесіянальна падрыхтаваны для якой-небудзь працы: настаўніка, інжынера... А каб пісаць песні, складаць вершы, патрэбна вялікая культура і вялікія веды, якія не набудзеш без вучобы ва ўніверсітэце.

– Ці спазналі Вы сэнс жыцця?

– Я для сябе ведаю, у чым сэнс жыцця: рабіць добро. Па-за гэтым сэнсу жыцця няма.

– Ці падабаюцца Вам сучасныя беларускія барды? Калі так, то каго б Вы маглі адзначыць?

– Я не прыхільнік гэтага мастацтва. Чаму? Мала бачу таленавітых бардаў, каб яны спявалі так, як мне падабаецца. Але бываючы на літаратурных вечарах, я іншы раз з радасцю слухаю Акуліна і Камоцкага, бо бачу іх грамадзянскую пазіцыю, якая мне вельмі імпануе.

– Ці падабаецца Вам сённяшня моладзь у плане адносін да Радзімы, да сваёй мінуўшчыны?

– Мне вельмі падабаецца, што моладзь вывучае гісторыю, пачынае даражыць і ганарыцца нашай уласнай беларускай гісторыяй, яе духоўнымі скарбамі. Канешне, вялікая яе частка яшчэ не паднялася да гэтага ўзроўню, да духоўнага пачатку ў поўным сэнсе слова. Трэба дапамагчы ім.

Былі і яшчэ пытанні: пра душу, чалавечнасць, іх ролю ў сучасным жыцці, кірунак развіцця беларускай літаратуры, пазалітаратурныя заняткі Гілевіча, незалежнасць Беларусі і г.д. А калі напрыканцы сустрэчы Ніла Сымонавіча спыталі, як ён ставіцца да творчай спадчыны Багушэвіча і Багдановіча, паэт адказаў, што Багушэвіч першы зрабіў яго нацыяналістам у добрым разуменні гэта-

га слова, г.зн. патрыётам беларускай мовы, Беларусі, а Багдановіч – яго першая і да гэтага часу любоў.

На сустрэчы прагучала шмат вершаў, перакладаў у выкананні аўтара. Асабліва спадабаліся ўсім фалькларыстычныя вершы пра бел-малойчыка ды краснудзеўку (хто зацікавіўся, глядзіце зборнікі Гілевіча), а таксама іншыя тэксты лірычнага зместу. Усе прысутныя ў зале атрымалі асалоду ад сустрэчы з сапраўдным мастацтвам.

Наталля СТАРЧАНКА,
студэнтка гр. БЖ-12 філалагічнага факультэта.

Фота Д.СВІРЫДЗЕНКІ,
студэнта 2 курса гістарычнага факультэта.

P.S. Ніл Гілевіч азнаёміўся таксама з лабараторыяй фальклору філалагічнага факультэта “Вандроўнік”, дзе сабраны вельмі шмат моўных народных скарбаў Гомельшчыны. Сімвалічна, што вялікую работу па іх зборы і захаванні разам са студэнтамі вядуць былыя выхаванцы паэта, якія слухалі яго лекцыі па фальклору ў час вучобы на філфаку БДУ, – загадчык кафедры беларускай літаратуры д.філ.н., прафесар І.Ф.Штэйнер і дацэнт В.С.Новак.

ТРАДЫЦЫІ

ПАД ЗОРКАЙ СЯБРОЎСТВА

Непрыкметна ляцяць гады вучобы, і на змену пасталелым выпускнікам прыходзяць першакурснікі. Як і ў мінулыя гады, новую старонку свайго інтэрнацкага жыцця распачалі першакурснікі – жыхары інтэрната № 1 ГДУ. І пацягнуліся вярэдзячыя душу знаёмствы – на дыскатэках, у буфэце, на агульнай кухні. Невядома, колькі б яшчэ працягваліся сарамлівыя падміргванні юнакоў дзяўчатам, калі б не існавала стаўшага ўжо традыцыйным “Вечара знаёмстваў” першакурснікаў, якія жывуць зараз у інтэрнаце.

Трэба адразу зазначыць: гэты год пабіў усе рэкорды папярэдніх. Яшчэ да пачатку мерапрыемства невялікая актавая зала інтэрната аказалася перапоўненай. Шмат часу і сіл пры падрыхтоўцы свята аддалі выхавальцы 1-ай катэгорыі А.Л.Хадановіч, культурганізатар В.М.Вароніна, увесь студэнцкі аргкамітэт.

Жартаўлівыя заданні новых вядучых – другакурсніцы філфака Анастасіі Бараш і трэцякурсніка факультэта фізічнай культуры Уладзіміра Пятрунькі выконваліся з сапраўдным творчым запалам і энтузіязмам. Шмат нечаканасцей абяцалі ўдзельнікам конкурсы “Статуя каханьня”, “Дзяўчаты бываюць розныя...” і інш. А для пераможцаў ужо былі падрыхтаваныя памятнае падарункі.

Цікавая і разнастайная конкурсная праграма час ад часу межавалася сцэнічнымі выступленнямі запрошаных гасцей – лаўрэатаў конкурсу “Ану, першакурснік – 2001!” з філалагічнага факультэта і гісторыкаў-трэцякурснікаў.

Дарэчы, пэўны ўзровень ведаў учарашніх школяроў таксама выявіўся на вечарыне. Нямаючы давацца папацець, складаючы прыпеўкі і вершаваныя радкі. Што ж, як кажуць, паэтам можаш ты не быць... Па агульным прызнанні, загарэлася ў той вечар і, магчыма, новая зорка эстрады – першакурсніца Таццяна Мельнік (філфак), чароўны голас якой слухалі з захапленнем у поўнай цішы. Вядома ж, сапраўды цёплую атмасферу надалі святу гарбата з салодкімі пачастункамі, за што асобнае “дзякуй” прафкаму студэнтаў. А завяршыла вечар любімая ўсімі дыскатэка.

Што ж, знаёмства першакурснікаў адбылося. Спадзяемся, у кагосьці яно перарасце ў нешта большае, але ж не трэба забываць і аб сяброўстве з падручнікамі.

Сяргей АРЦЁМАУ,
студэнт гр. Б-42
філалагічнага факультэта.

НАШ ЧЕЛОВЕК

ТОМ КОЛЛИНЗ ЛЮБИТ

“ПОМАЛЕНЬКУ” И ГРЕЧНЕВУЮ КАШУ

Теперь мне кажется, что так подтянуто и заборно, как Том Коллинз, выглядят все шотландские пенсионеры. Он легко откликается на юмор, непривычно эмоционален для нашей постсоветской сдержанности и даже в своей простенькой курточке отличается от местного жителя. Но на кафедре английского языка Гомельского государственного университета им. Франциска Скорины преподаватель из Абердина Том Коллинз свой человек.

Всю жизнь Коллинз проработал учителем английского языка и литературы в школе. После выхода на пенсию, будучи чрезвычайно активным горожанином, занялся разными общественными делами в организации городов-побратимов “Друзья Гомеля”. В один из приездов нашей делегации в Абердин Тому рассказали о давней мечте Гомельского госуниверситета “заполучить с лекциями натурально-англичанина”. Мечтой это было настолько далекой, насколько нереально для вуза возможность достойно оплачивать работу иностранного специалиста. Но Том взял и согласился, чем поверг в благоговейный шок тогдашнего ректора ГГУ. Более того, от денег абердинец совсем отказался: “За удовольствие общения мне ничего не нужно”. Первое время даже фунты на билеты и визу он выкраивал из своей пенсии, откладывая в течение года. Теперь эти расходы берет на себя городской совет Абердина. Также преподаватель считает, что за его труды Гомель предоставляет лишь комнату в общежитии и качественное, по словам гостя, питание. А ведь таким альтруизмом мы обязаны, прежде всего, Достоевскому и Пушкину, чьим русским языком Том всегда был тайно очарован в надежде когда-нибудь его выучить.

С тех пор прошло семь лет. Каждый год в течение месяца Коллинз ежедневно приходит на занятия к гомельским студентам. Какой это подарок для вуза – и сказать трудно. Он начитывает тексты для записи на “живом ан-

глийском”, занимается с преподавателями и студентами, консультирует сотрудников кафедры при написании научных работ, привозит с собой кучу разной нужной литературы. Местные преподаватели английского отмечают его воспитательный северный акцент, богатство языка, общительность и огромную жажду к познанию. Студенты тоже в полном восторге от Коллинза. Сама была свидетелем того, как в начале лекции группа приветствовала Тома хлопаньем в ладоши и радостными возгласами. Все то и дело, завидев шотландца, норовят поговорить с ним и подпитаться хорошим английским. Коллинз смеется: “Мои планы по усилению изучения русского языка рушатся на глазах”.

Впрочем, в выходные дни он все-таки наверстывает упущенное. За эти годы у него появились друзья. Одно время семья новых знакомых жила в Зябровке, куда Том частенько навещивался в субботу и воскресенье. Там шотландский пенсионер учился русским словечкам и простой работе. Открытия “деревенских дней”: выражение “помаленьку”, которое Том произносит с особым наслаждением, распиловка бревен вручную и рубка дров. Гово-

рит, что эти занятия ему очень понравились. Когда я спросила у Тома про полюбовившиеся блюда, он не без юмора ответил: “А сколько у меня есть времени для перечисления?”. После чего назвал главные: борщ, селедку под “шубой” и гречневую кашу. При этом, наши продукты англичанин считает очень качественными и достойными всякой похвалы. На кафедре, к примеру, уже знают, что Коллинз, уезжая в Абердин, обязательно покупает домой несколько кило гречневой крупы для супруги Нэнси. То-то на таможне удивляются.

Том многое открывает для себя в Гомеле. Когда он впервые отправился к друзьям в Зябровку, которые жили на улице Лермонтова, то был поражен, что улицы такого великого поэта называется узенькая пыльная тропинка. И тут же удивлялся необыкновенной щедрости, отзывчивости и радушию наших людей, их умению с поразительным достоинством преодолевать многочисленные трудности времени. Том тоже научился кое-что преодолевать в нашем быту, в чем ему помогает природное чувство юмора. Поездку в общественном транспорте он называет троллейбусным видом спорта (показывает нам, как нужно работать локтями), который позволяет подерживать форму и не расслабляться. Не менее тонизирующее на него действует четвертый этаж Гомельского университета, где проходят занятия по изучению английского языка. Учитель из Абердина не скрывает того, что сам многому научился, будучи здесь. Ему откровенно нравится у нас. Говорит, Гомель очень похож на Шотландию. А для нас, видевших этот далекий кусочек только на карте мира, Шотландия и шотландцы – это обязательный, симпатичный и влюбивший в себя кафедру английского Тома Коллинза. Его северного акцента и тонкого английского юмора ГГУ теперь будет не хватать целый год.

Виолетта ДРАЛЮК,
 (“Гомельские ведомости”
№ 87).

РОДИНА ПОМНИТ, РОДИНА ЗНАЕТ...

также информацию об общественно-политической и социально-экономической ситуации в республике.

За большой вклад в дело возрождения и сохранения духовного и культурного наследия белорусского народа состоялось вручение памятного знака "2000 год христианству" заведующей кафедрой белорусского языка, литературы и этнокультуры Вильнюсского педагогического университета Лилии Плыгво.

шей страны Михаила Хвостова. ("Рэспубліка", 13 лістапада 2001 г.)

Ад рэдакцыі: нагадаем чытачам, што Лілія Плыгаўка – выпускніца аддзялення беларускай мовы і літаратуры нашага ўніверсітэта, паспяхова закончыла аспірантуру пры кафедры беларускай мовы і пад кіраўніцтвам доктара філалагічных навук, прафесара У.В.Анічэнькі бліскава абараніла дысертацыю на атрыманне вучонай ступені кандыдата філалагічных навук.

СПОРТ

"САЛОДКАЯ" ПЕРАМОГА

Нядаўна прайшлі гульні на першыноство ўніверсітэта па валеіболу сярод студэнтаў. Сярод мужчынскіх каманд ва ўпартай барацьбе чэмпіёнамі сталі будучыя біёлагі. На другім і трэцім месцах адпаведна валеібалісты геолога-геаграфічнага і фізічнага факультэтаў.

Не меншым быў спартыўны напал і ў гульнях жаночых каманд. Тут перамога дасталася дзяўчатам матфака. Другімі прызёрамі сталі студэнткі факультэта замежных моў, трэцімі – філалагічнага факультэта.

Разам з пераходнымі кубкамі і дыпламамі адпаведных ступеняў пераможцы і прызёры турніраў былі ўдастоены салодкіх прызоў, за што выказалі ўдзячнасць прафкаму студэнтаў.

Аксана ВАЛОШЫНА, студэнтка гр. БЖ-22.

На здымку: узнагароды прызёрам першыноства ўручае загадчык кафедры фізічнага выхавання і спорту К.К.Бандарэнка.

Непедагогічныя паслугі

СТУДЭНТАМ ДАПАМАГАЕ СПІСВАЦЬ... ВЫКЛАДЧЫК

Былы ўніверсітэцкі выкладчык пакінула сваю прафесію і зараз займаецца тым, што вядзе сайт, які вучыць студэнтаў падманваць выкладчыкаў. І студэнткі гэтай даме вельмі ўдзячныя.

Наша студэнта не трэба вучыць спісваць, рабіць шпаргалкі і "бомбы", а таксама капіраваць рэфераты і навуковыя працы з Інтэрнета. А вось замежныя студэнты ў гэтым сэнсе поўныя прафаны і маюць патрэбу ў прафесійным кіраўніцтве. Былы выкладчык ўніверсітэта Бірмінгема Элізабэт Хол зараз дапамагае студэнтам гэтага і іншых ўніверсітэтаў атрымаць залікі і здаваць экзамены. Калі хто-небудзь не ў стане напісаць навуковую працу (рэферат або дыплом),

можна звярнуцца да Элізабэт Хол. За пэўную ўзнагароду яна з лёгкасцю і ў тэрмін накарпае патрэбную працу, якая будзе адпавядаць усім патрабаванням. На думку самой міс Хол, яна ўсяго толькі дапамагае студэнтам атрымаць адукацыю. Сама яна выклала паліталогію і гісторыю, а таксама ў свой час атрымала ступень бакалаўра па сацыялогіі і менеджменту. Сваю цяперашнюю працу Элізабэт Хол ацэньвае даволі дорага. За гадзіну яна бярэ 100 долараў. Нягледзячы на гэта, попыт на яе паслугі павялічваецца з кожным днём.

Натуральна, дзейнасць міс Хол не засталася незаўважанай у прафесарска-выкладчыцкім асяроддзі. Рэакцыя педагогаў была рэзка негатыўнай. Яны нават і не маглі сабе ўявіць, што студэнты могуць падманваць выкладчыкаў.

(З паведамленняў інфармацыйных агенцтваў).

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ Ф.СКАРЫНЫ

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасадаў па кафедрах:

- беларускай мовы – асістэнта;
- эканамічных тэорый – дацэнта;
- тэарэтычнай фізікі – дацэнта.

Тэрмін падачы заяў – не пазней 1 месяца з дня апублікавання паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104.

РЭКТАРАТ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, калектывы фізічнага і гістарычнага факультэтаў, ІВЦ смуткуюць з выпадку смерці былога супрацоўніка патэнтнай службы ўніверсітэта кандыдата фізіка-матэматычных навук САВЁНКА Аляксандра Антонавіча і выказваюць глыбокае спачуванне яго жонцы – лабаранту кафедры гісторыі славян і спецыяльнага гістарычных дысцыплін Ліліі Рыгораўне Савёнак і дачцэ – тэхніку ІВЦ Ганне Аляксандраўне.

КЛЮЧ К УСПЕХУ

То, что мы думаем о себе, оказывает большое влияние на всю нашу жизнь. Люди, осознающие собственную значимость, как правило, распространяют вокруг себя ореол удовлетворенности. Такие люди своей предприимчивостью и инициативой заставляют вращаться социальный механизм, и, соответственно, им достаётся львиная доля предоставляемых обществом благ.

Выбрав для сравнения неадекватный образец, вы превращаете статус в самоцель, утратив радость от процесса самосовершенствования и сосредоточившись лишь на идеальном результате.

Чтобы ощутить себя независимой целостной личностью, нам надо разобраться в сценарии собственной жизни, а затем самостоятельно сесть за его написание. Все зависит от того, чего вы ждете от его постановки.

тельно собственной внешности, интеллекта, прогноза собственного профессионального продвижения и т.д. При этом немаловажно, кого вы избираете объектом для сопоставления. Для сравнения многие люди просто не подходят, потому что они от природы наделены выдающимися талантами. Идеалом можно восхищаться, но не стоит превращать его в мерило успеха.

Необходимо осознать, в какой мере наша жизнь определяется чужими сценариями. Родители, учителя и другие носители функций социального контроля еще в нашем детстве пишут для нас этот сценарий.

Чтобы ощутить себя независимой целостной личностью, нам надо разобраться в сценарии собственной жизни, а затем самостоятельно сесть за его написание. Все зависит от того, чего вы ждете от его постановки.

Мария БОБРОВА, студентка 4 курса специальности "Психология".

Самоутверждайтесь!

Самооценка – это мнение о самом себе, сформировавшееся в результате родительского отношения, отношения значимых других к нам, сравнения себя с другими, соотношения наших реальных жизненных результатов с желаемыми.

В студенческом возрасте наибольшее влияние оказывает на самооценку фактор сравнения себя с другими. Я думаю, что многим знакомы переживания, связанные с неудовлетворяющей оценкой себя в сравнении с другими относительными результатами.

1 декабря – Всемирный день профилактики СПИДа

"МНЕ НЕ ВСЕ РАВНО, А ТЕБЕ?"

Под таким лозунгом проходит второй год двухлетней Всемирной кампании против СПИДа и Всемирный день профилактики СПИДа. Ее цель – привлечение постоянного внимания к той роли, которую играют мужчины в эпидемии СПИДа, более широкое их вовлечение в борьбу с этим страшным заболеванием.

Каждый день в мире появляется 5-8 тысяч новых случаев ВИЧ-инфекции. Сегодня расчетное число ВИЧ-инфицированных достигает 40 млн. человек. К настоящему времени умерло от СПИДа более 8 млн. чел., из них более 2 млн. – дети. Около 42% ВИЧ-инфицированных взрослых приходится на долю женщин, и эта тенденция постоянно увеличивается.

Среди государств СНГ и Балтии по числу случаев ВИЧ-инфекции, на первом месте стоит Россия, на втором – Украина, на третьем – Беларусь.

Ситуация по ВИЧ-инфекции на территории нашей республики напряженная. По состоянию на 1 октября текущего года число случаев ВИЧ-инфекции составило 3791. По-прежнему лидирует Гомельская область – 2605 ВИЧ-инфицированных. В процессе эпидемии практически вовлечены все административные территории области. Подавляющее большинство случаев выявлено среди людей возрастной категории 20-29 лет – более 60%. По-прежнему заражение ВИЧ-инфекцией чаще происходит через кровь среди лиц, употребляющих наркотики. Однако в последние годы возрос удельный вес полового пути передачи.

В Гомельской области работа по профилактике ВИЧ-инфекции осуществляется в соответствии с Государственной программой профилактики заболевания на 2001-2005 годы и Стратегическим планом мероприятий по противодействию эпидемии ВИЧ/СПИД в Республике Беларусь на 2001-2005 годы. Большое внимание в этих документах уделено молодежи (формирование здорового образа жизни и подготовка специалистов по данной проблеме); лицам с повышенным риском заражения (наркоманы, женщины секс-бизнеса и др.). Для наркопотребителей запланировано расширение услуг по обмену шприцев, выдаче презервативов. Для лиц, живущих с ВИЧ-инфекцией, предусматривается создание служб социальной и консультативной помощи, комплекс мероприятий по профилактике заражения детей от ВИЧ-инфицированных матерей. Медицинские аспекты программы включают вопросы диагностики, лечения, предупреждения передачи вируса в лечебно-профилактических учреждениях, через донорскую кровь. Большое значение в реализации программы имеет работа областного межведомственного совета по профилактике ВИЧ-инфекции и венерических

болезней, на заседаниях которого принимаются важные решения. Это позволило ориентировать органы исполнительной власти, ведомства (образование, культура, кино, физкультура и спорт, жилищно-коммунальное хозяйство, транспорт и др.), молодежные, общественные организации, средства массовой информации на решение вопросов по проблеме ВИЧ/СПИД. Значительный вклад в координацию работы медицинских и немедицинских структур по профилактике ВИЧ-инфекции вносят межведомственные советы при горрайисполкомах. Внедрены обучающие программы для слушателей курсов повышения квалификации работников образования и культуры, студентов вузов, учащихся ССУЗов, ПТУ, школ. Знания молодежи по профилактике ВИЧ-инфекции повысились.

Тем не менее, из-за слабого финансирования профилактических мероприятий принимаемых мер недостаточно, чтобы оказать противодействие эпидемии.

Сейчас многое зависит от общественности в духе задач именно сегодняшнего дня. Надо, наконец, понять, что ситуация действительно критическая, и не жалеть средств на профилактику. Необходимо выдвинуть противодействие ВИЧ/СПИДу на уровень реального национального приоритета. Следует также повысить ответственность каждого человека лично за свое здоровье.

Т.ЛЫСЕНКО, зав. отделением Гомельского ОЦП-СПИД.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, географічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

ЗАСНАВАЛЬНІК — Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф.Скарыны. Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Песіна, 80, пакой 2-14. Тэл. 56-30-71. E-mail: rggu@ggu.unibel.by Зарэгістравана ў Міністэрстве інфармацыі Рэспублікі Беларусь 26 чэрвеня 1996г. Рэгістрацыйны № 263.

Спонсар газеты — прафкам студэнтаў. Газета набрана і сверстана на настольна-издательском комплексе ИВЦ ГГУ, отпечатана на Республиканском полиграфическом унитарном предприятии "Полеспечать", г.Гомель, ул. Советская, 1. Якасць друку адпавядае якасці арыгіналаў заказчыка.

Рэдактар Уладзімір БАЛОГА Аб'ём 1 друк. арк. Тыраж 1,000 экз. Заказ 660 Падпісана да друку 15.11.2001 г.